

MENILAI KESAN MATAPELAJARAN KHIDMAT MASYARAKAT DALAM KALANGAN PELAJAR ALIRAN SAINS KPJ HEALTHCARE UNIVERSITY

Zamzurin Ariffin Mohd Daud

Centre of Global Professional & Social Development, KPJ Healthcare University
+0196763153 Email: zamzurin@kpju.edu.my

Wan Ahmad Fuad Bin Wan Ahmad Kamil

Centre of Global Professional & Social Development, KPJ Healthcare University
+0145342770 Email: ucn.wanahmad@kpju.edu.my

Mohd Rizal Majid

School of Business & Management, KPJ Healthcare University
+01158588005 Email: rizalmajid@kpju.edu.my

Farsana Sallihia Mohd Ismail

Centre of Global Professional & Social Development, KPJ Healthcare University
+0143030830 Email: farsana@kpju.edu.my

ABSTRAK

Matapelajaran khidmat masyarakat merupakan salah satu subjek penting dalam Matapelajaran Umum (MPU) di Malaysia, khususnya dalam kumpulan subjek U4. Kepentingan matapelajaran ini terletak pada pengukuhan pengalaman pembelajaran melalui penglibatan langsung pelajar dengan masyarakat. Kajian ini bertujuan menilai kesan matapelajaran khidmat masyarakat terhadap perkembangan sahsiah diri, profesionalisme, dan etika pelajar aliran sains di KPJ Healthcare University. Metodologi kajian melibatkan pendekatan kualitatif dengan data berbentuk refleksi dan temubual yang dijalankan dalam dua peringkat: pra dan pasca program. Tujuannya adalah mengukur perubahan dalam sikap, empati, simpati, dan kesedaran sosial pelajar. Analisis akan meneliti sama ada terdapat hubungan positif antara penglibatan dalam matapelajaran khidmat masyarakat dengan pencapaian pelajar dalam aspek sahsiah diri dan profesionalisme. Hasil kajian ini dijangka menekankan kepentingan matapelajaran khidmat masyarakat dalam membentuk sahsiah diri serta profesionalisme bidang kesihatan. Melalui penglibatan pelajar sains dalam aktiviti khidmat masyarakat, KPJ Healthcare University berpotensi melahirkan graduan yang bukan sahaja mahir secara klinikal, tetapi juga peka terhadap isu-isu sosial serta lebih beretika dan berempati.

Kata kunci: Khidmat Masyarakat, Pelajar KPJ Healthcare University, Perubahan Sikap, perkembangan Sahhsiah, Profesionalisme.

1. Pengenalan

Subjek khidmat masyarakat telah muncul sebagai salah satu subjek dalam matapelajaran umum (MPU), dalam kebanyakan institusi pengajian tinggi di Malaysia, yang diklasifikasikan di bawah kategori U4 Matapelajaran Umum (MPU). Subjek ini bertujuan untuk memperkayakan pengalaman pembelajaran pelajar melalui penglibatan langsung dengan komuniti, dengan itu menggalakkan pendekatan pendidikan holistik yang melampaui batasan akademik tradisional (Ismail & Hassan, 2021). Penerapan khidmat masyarakat ke dalam kurikulum didasarkan pada kepercayaan bahawa pembelajaran pengalaman menyumbang secara signifikan kepada pembangunan peribadi, profesional, dan etika pelajar, terutamanya mereka yang berada dalam bidang sains (Rahman, 2022).

Kajian-kajian terkini telah menekankan kepentingan penglibatan komuniti dalam pendidikan tinggi, yang menunjukkan peranannya dalam mempromosikan tanggungjawab sosial dan empati dalam kalangan pelajar. Sebagai contoh, Ali dan Yusof (2023) berhujah bahawa inisiatif khidmat masyarakat membolehkan pelajar menerapkan pengetahuan teori dalam situasi dunia nyata, dengan itu meningkatkan kemahiran berfikir kritis dan penyelesaian masalah mereka. Selain itu, program-

program sebegini penting dalam memupuk rasa tanggungjawab sivik dan kesedaran sosial serta sahsiah bagi profesional kesihatan masa depan (Rahman, 2022).

Kajian ini bertujuan untuk menilai kesan subjek khidmat masyarakat terhadap pembangunan sahsiah dan profesional dalam kalangan pelajar aliran sains di KPJ Healthcare University. Dengan menggunakan metodologi penyelidikan kualitatif, kajian ini berhasrat untuk meneroka perubahan dalam sikap, empati, dan kesedaran sosial pelajar hasil daripada penglibatan mereka dalam aktiviti perkhidmatan komuniti. Data akan dikumpulkan melalui refleksi dan temubual yang dijalankan dalam dua peringkat: sebelum dan selepas program. Pendekatan ini akan memudahkan pemahaman yang komprehensif mengenai pengalaman pembelajaran pelajar dan sejauh mana perkhidmatan komuniti mempengaruhi perspektif sosial dan etika mereka.

Hasil yang dijangkakan daripada penyelidikan ini adalah untuk menunjukkan kepentingan perkhidmatan komuniti dalam membentuk graduan yang seimbang, bukan sahaja berkemahiran klinikal tetapi juga sedar sosial dan bertanggungjawab dari segi etika. Penemuan ini dijangka memberikan pandangan berharga kepada pembuat dasar pendidikan dan pemaju kurikulum dalam meningkatkan peranan perkhidmatan komuniti dalam pendidikan tinggi, dengan itu menyumbang kepada penghasilan profesional kesihatan yang empatik dan peka terhadap keperluan masyarakat.

2. Kajian Literatur

Kajian literatur ini akan mengkaji dan menganalisis kajian-kajian terdahulu yang relevan dengan topik impak subjek khidmat masyarakat yang melibatkan perkembangan peribadi dan profesional pelajar aliran sains di KPJ Healthcare University. Fokus kajian literatur ini adalah untuk mengenal pasti konsep utama, penemuan signifikan, dan jurang penyelidikan yang masih ada dalam literatur sedia ada.

i. **Khidmat Masyarakat dalam Pendidikan Tinggi**

Khidmat masyarakat dalam pendidikan tinggi telah dikenal pasti sebagai komponen penting dalam pengayaan pengalaman pembelajaran pelajar. Eyler dan Giles (1999) dalam kajian mereka menyatakan bahawa khidmat masyarakat dapat meningkatkan pembelajaran pelajar dengan menghubungkan teori akademik dengan aplikasi praktikal di lapangan. Kajian ini menekankan kepentingan refleksi dalam proses pembelajaran, di mana pelajar menganalisis pengalaman mereka dan menghubungkannya dengan konsep teori.

ii. **Pengaruh Khidmat Masyarakat terhadap Perkembangan Peribadi**

Khidmat masyarakat telah terbukti memberi impak positif terhadap perkembangan peribadi pelajar, termasuk peningkatan dalam empati, tanggungjawab sosial, dan kesedaran etika. Kajian oleh Ismail dan Hassan (2021) meneliti penglibatan pelajar dalam aktiviti khidmat masyarakat di Malaysia dan mendapati bahawa penglibatan ini membawa kepada peningkatan dalam kesedaran sosial dan komitmen terhadap isu-isu masyarakat. Selain itu, Ali dan Yusof (2023) menunjukkan bahawa pelajar yang terlibat dalam khidmat masyarakat cenderung mempunyai sikap yang lebih positif terhadap masyarakat dan menunjukkan tahap empati yang lebih tinggi.

iii. **Pengaruh Khidmat Masyarakat terhadap Perkembangan Profesional**

Dalam konteks perkembangan profesional, khidmat masyarakat memainkan peranan penting dalam memperkukuh kemahiran profesional dan etika pelajar, terutamanya dalam bidang

kesihatan. Rahman (2022) dalam kajiannya mengenai integrasi khidmat masyarakat dalam kurikulum sains menyatakan bahawa pengalaman khidmat masyarakat dapat meningkatkan kemahiran klinikal, pembuatan keputusan etika, dan kesediaan pelajar untuk memasuki dunia pekerjaan. Benner (1984) dalam modelnya mengenai perkembangan profesional dari peringkat novice ke peringkat pakar juga menekankan kepentingan pengalaman praktikal dalam membentuk kemahiran dan etika profesional.

iv. Hubungan antara Penglibatan Khidmat Masyarakat dan Prestasi Akademik

Terdapat juga kajian yang meneliti hubungan antara penglibatan dalam khidmat masyarakat dan prestasi akademik pelajar. Johnson dan Christensen (2019) menunjukkan bahawa pelajar yang terlibat dalam aktiviti khidmat masyarakat cenderung menunjukkan peningkatan dalam prestasi akademik mereka. Kajian ini mencadangkan bahawa pengalaman praktikal yang diperoleh melalui khidmat masyarakat dapat membantu pelajar memahami dan mengaplikasikan konsep-konsep akademik dengan lebih baik.

3. Objektif Kajian

Objektif utama proposal penyelidikan ini adalah:

1. Untuk menilai kesan subjek khidmat masyarakat terhadap perkembangan peribadi pelajar aliran sains di KPJ Healthcare University. Ini termasuk menilai perubahan dalam sikap, empati, dan tanggungjawab sosial pelajar hasil daripada penyertaan mereka dalam aktiviti khidmat masyarakat.
2. Untuk mengkaji pengaruh khidmat masyarakat terhadap perkembangan profesional pelajar-pelajar ini. Ini melibatkan penilaian bagaimana khidmat masyarakat menyumbang kepada peningkatan kemahiran profesional, pembuatan keputusan etika, dan persediaan keseluruhan untuk kerjaya penjagaan kesihatan masa depan.
3. Untuk mengenal pasti hubungan antara penglibatan dalam khidmat masyarakat dan prestasi akademik pelajar. Objektif ini bertujuan untuk meneroka sama ada penyertaan dalam aktiviti khidmat masyarakat berkorelasi dengan peningkatan hasil akademik.
4. Untuk memberikan cadangan bagi mengintegrasikan khidmat masyarakat dengan lebih berkesan ke dalam kurikulum pendidikan tinggi. Berdasarkan penemuan, objektif ini bertujuan untuk menawarkan pandangan kepada pendidik dan pembuat dasar tentang bagaimana untuk meningkatkan reka bentuk dan pelaksanaan program khidmat masyarakat di universiti.

4. Persoalan Kajian

Kajian ini mendatangkan beberapa persoalan, iaitu:

1. Bagaimanakah penyertaan dalam mata pelajaran perkhidmatan masyarakat mempengaruhi perkembangan peribadi pelajar aliran sains di KPJ Healthcare University.
2. Apakah kesan perkhidmatan masyarakat terhadap kemahiran profesional dan standard etika pelajar ini?
3. Adakah terdapat hubungan antara penglibatan pelajar dalam perkhidmatan masyarakat dan prestasi akademik mereka?
4. Apakah persepsi dan pengalaman pelajar mengenai mata pelajaran perkhidmatan masyarakat, dan bagaimanakah pandangan ini boleh mempengaruhi pembangunan kurikulum?

5. Signifikan Kajian

1. Penyertaan dalam perkhidmatan masyarakat meningkatkan pembangunan peribadi dan profesional pelajar sains di KPJ Healthcare University melalui pengalaman praktikal, peningkatan empati, dan kesedaran sosial yang kukuh.
2. Komuniti mendapat manfaat daripada penglibatan pelajar melalui perkhidmatan dan sokongan langsung, memupuk hubungan timbal balik yang memberi manfaat kepada kedua-dua pihak.
3. KPJ Healthcare University mengukuhkan komitmen terhadap pendidikan holistik dengan menekankan pentingnya perkhidmatan masyarakat dalam kurikulum, memastikan graduan yang bersepadu dan berkualiti.
4. Pengalaman perkhidmatan masyarakat membantu mengurangkan jurang antara teori dan aplikasi dalam bidang kesihatan, menyediakan graduan yang lebih kompeten dan peka etika.
5. Penemuan kajian ini memberi pandangan yang berharga tentang kesan perkhidmatan masyarakat terhadap perkembangan pelajar, menyokong pembangunan kurikulum yang menitikberatkan aspek pendidikan holistik.

6. Metodologi Kajian

6.1 Reka Bentuk Penyelidikan

Kajian ini menggunakan pendekatan kaedah kualitatif untuk menilai secara menyeluruh kesan subjek khidmat masyarakat terhadap pelajar aliran sains di KPJ Healthcare University. Rasional untuk mengguna pakai pendekatan kaedah kualitatif adalah untuk memanfaatkan kualitatif untuk memberikan pemahaman yang holistik tentang pengalaman dan hasil pelajar (Creswell & Plano Clark, 2018).

6.2 Pensampelan

Kajian ini menggunakan pensampelan dikalangan pelajar yang mengambil subjek khidmat masyarakat dan mewakili populasi pelajar yang pelbagai dalam aliran sains di KPJ Healthcare University. Kira-kira 100 pelajar akan dijemput untuk mengambil bahagian dalam soal selidik bagi mencapai saiz sampel yang mencukupi untuk analisis statistik (Cohen, Manion, & Morrison, 2018).

6.3 Etika Penyelidikan

Kajian ini menilai kesan mata pelajaran khidmat masyarakat terhadap pelajar aliran sains di KPJ Healthcare University. Untuk memastikan perlakuan etika, penyelidik berinteraksi dengan Jawatankuasa Etika atau Lembaga Kajian Institusi. Mereka mengemukakan protokol penyelidikan terperinci yang merangkumi tujuan, metodologi, pengambilan sampel, pengumpulan data, kerahsiaan, dan persetujuan. Jawatankuasa menilai protokol untuk pematuhan, termasuk pengurangan risiko dan kerahsiaan. Revisi diselesaikan dengan segera. Setelah diluluskan, kajian dilaksanakan mengikut protokol dan garis panduan etika yang berterusan. Ini memastikan penyelidikan dijalankan secara etika, menjaga hak peserta.

7. Kesimpulan

Cadangan penyelidikan ini bertujuan untuk menilai kesan mata pelajaran khidmat masyarakat terhadap perkembangan peribadi dan profesional pelajar aliran sains di KPJ Healthcare University. Kajian ini menggunakan pendekatan temu bual kualitatif serta perbincangan kumpulan fokus, untuk memberikan pemahaman menyeluruh tentang kesan perkhidmatan masyarakat. Titik-titik utama yang ditekankan dalam cadangan ini termasuk:

Kepentingan khidmat Masyarakat: Perkhidmatan masyarakat adalah komponen penting dalam kursus Mata pelajaran Umum (MPU), bertujuan untuk memperkayakan pengalaman pembelajaran pelajar melalui penglibatan langsung dengan komuniti.

Kepentingan Penyelidikan: Terdapat kekurangan penyelidikan khusus yang memberi tumpuan kepada kesan perkhidmatan masyarakat terhadap perkembangan profesional dan etika pelajar sains, terutamanya dalam konteks Malaysia. Metodologi: Kajian ini akan menggunakan tinjauan berstruktur untuk menilai sikap, motivasi, dan kepentingan MPU, disokong oleh temu bual kualitatif dan kumpulan fokus untuk mendapatkan pandangan mendalam tentang pengalaman pelajar.

8. Rujukan

- Ali, A., & Yusof, N. (2023). The role of community service in enhancing student learning and development. *Journal of Educational Research and Practice, 15*(2), 101-115.
- Braun, V., & Clarke, V. (2006). Using thematic analysis in psychology. *Qualitative Research in Psychology, 3*(2), 77-101.
- Cohen, L., Manion, L., & Morrison, K. (2018). *Research methods in education* (8th ed.). Routledge.
- Creswell, J. W., & Plano Clark, V. L. (2018). *Designing and conducting mixed methods research* (3rd ed.). Sage Publications.
- Eyler, J., & Giles, D. E. (1999). Where's the learning in service-learning? Jossey-Bass.
- Ismail, N., & Hassan, R. (2021). Community engagement in higher education: A Malaysian perspective. *Asian Journal of University Education, 17*(3), 45-58.
- Johnson, B., & Christensen, L. (2019). *Educational research: Quantitative, qualitative, and mixed approaches* (7th ed.). Sage Publications.
- Kolb, D. A. (1984). *Experiential Learning: Experience as the Source of Learning and Development*. Prentice-Hall.
- Merriam, S. B., & Tisdell, E. J. (2016). *Qualitative research: A guide to design and implementation* (4th ed.). Jossey-Bass.
- Pallant, J. (2020). *SPSS survival manual: A step by step guide to data analysis using IBM SPSS* (7th ed.). McGraw-Hill Education.
- Patton, M. Q. (2015). *Qualitative research and evaluation methods* (4th ed.). Sage Publications.
- Rahman, A. (2022). Integrating community service into the science curriculum: Impacts on student professional development. *International Journal of Science Education, 44*(6), 789-804.